

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNISTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Demagogija.

Sam. demokratsko časopisje vživa, sicer z malo kislim obrazom, a vendar le. Njadar se ni imelo tako lepe prilike, da ošteva svoje nasprotnike za grehe, ki jih je storila lastna stranka, ko sedaj. Vrši se proračunska debata, samostojni demokraci pa so v opoziciji in tako morejo paradiirati s svojo zgovornostjo in svojimi divnimi nasveti, ki pa jih žal niso poznali tedaj, ko so bili na vladi.

Tako piše včerajšnje »Jutro« na naslov SLS: »Od raznih strani nam v tem oziru (to je: da ni SLS odpravila sedaj kar vseh davkov) dohajajo dopisi, ki ogorčeno obsojajo SLS in se vprašujejo, čemu to izdajstvo (!) Čemu? Ali je SLS kdaj bilo za gospodarske interese Slovenije? Kam pa bi prišla SLS, če bodo davki res izenačeni in pravični? S čim pa bo potem hujšala, kadar bo zopet v opoziciji. Visoki in krivični davki so življenjska potreba SLS, ki mora izginiti, ko bosta enkrat vladala red in zadovoljstvo v naši državi.«

Tako klasično se je odrezalo naše »Jutro«.

Niti najmanj se nas ne tiče, kako zagovarja SLS svoje delo v vladi, ker je to samo njena stvar. Zato tudi ne bi niti omenili klasičnega »Jutrovega« uvodnika, če ne bi bil v dveh ozirih tako značilen.

Prvič zato, ker vidimo, kakšne gorostasnosti si upa servirati glasilo inteligence svojim bralcem! Ko beremo take slavlke, kakor so citirani, se pač ne moremo čuditi, če pišejo radičevski listi o pokvarjeni gospodi. Tudi pa se ne moremo čuditi, če je politična naobrazba širskih slojev naše inteligence tako mizerna, ko pa jim je sveta resnica samo to, kar piše »Jutro«, pa naj bo gorostasnost še tako prijemljiva.

Drugič pa je nad vse zanimivo, da si upa ravno »Jutro« očitati drugim, da nimajo zmisla za interese slovenskega gospodarstva. Kdaj pa je za boga milega pokazala ta skupina zmisel za slovensko gospodarstvo! Njen prvi vstop v slovensko javno življenje je zabeležen z gospodarskim polomom. In potem je šlo v tem slogu naprej in kamor je dosegla ta skupina, v tistem denarnem zavodu ni zelenela več trava!

In specielno »Jutro« naj daje sedaj lekcije o interesih za slovensko gospodarstvo. Mar vsled tega, ker je pomagalo s 112 napadi pokopati Jadransko banko? Ali pa zato, ker je zagovarjalo tiste, ki so hoteli Ljubljansko kreditno banko fuzionirati s Slavensko banko?

Pa če bi bili to edini grehi. Koliko škoda pa je pretrpela Slovenija od tega, da se je Slovence tožilo po Beogradu, da so separatisti? In kakšno težko rano je vsekakor slovenskemu gospodarstvu centralizem! Ali je o tem res še treba govoriti, ali o tem že ne kriče kamni? Kdo pa je bil najboljši zvesti zagovornik centralizma v Sloveniji, če ne SDS! In samo zato, da bi s pomočjo Beograda vsilila večini slovenskega naroda svojo voljo. Sedaj pa bodo ti gospodje delili lekcije drugim in očitali nepoznanje slovenskih gospodarskih interesov ljudem, ki morajo popravi ti to, kar so zagrešili oni!

Velika je v resnici pozabljenost gotovo slovenske inteligence, zlasti one, ki ji je živo a la — Papežinja Favsta razodetje. Ampak ta pod povprečjem stoječa inteligenca še dolgo ni predstavnica slovenskega naroda in kar je mogoče natveziti njej, ni mogoče natveziti slovenskemu narodu.

In zato si naj zapomnijo gospodje, ki bočejo deliti lekcije: Vrnite najprej milijone, ki jih je vsled vaše krivde izgubil slovenski narod v raznih polomih denar-

Kantonci zmagoviti na vsej črti

Šangaj, 17. marca. Vesti o porazu Kantoncev pred Nankingom, ki so se razširile preko Londona, se ne potrjujejo. Nasprotno je res, da so začeli Kantonci z veliko ofenzivo na vsej fronti med Hankavom in Šangajem. Angleške, ameriške in japonske vojne ladje so bile poslone v Nanking, da evakuirajo tamošnje tuje državljane. Vsak čas se sme pričakovati, da se šangajska mornarica pridruži severnokitajski mornarici, ki je odpovedala pokorščino generalu Čangčungang s

pretvezo, da zahteva prej izplačilo dolžne trimesečne plače. To se smatra samo za izgovor in sodi se, da bo tudi ta del mornarice prešel h Kantoncem.

Po zadnjih vesteh so Kantonci v zadnji črti prešli v napad in sicer v več kolonah. Ne da se še določiti, kje bo glavni spopad, vendar je gotovo, da bo to v bližini Nankinga, ki je že od vseh strani obkrožen, tako da je že resno ogrožen umik šantunskim četam.

Novi amandmani.

Beograd, 17. marca. Razen amandmanov k finančnemu zakonu, ki so bili že objavljeni, je ministrski svet sprejel še nekatere amandmane, ki se sprejmo v finančni zakon. Med drugim se s členom 180 d finančnega zakona pooblašča finančni minister, da najame notranje dolgoročno investicijsko posojilo do višine 500 milijonov dinarjev, ki bi se v celoti porabilo za prometne namene.

Po členu 180 e preide imovina bivših dežel na ozemlju Avstrije na oblastne samouprave. Vse nepremičnine bivših dežel se v zemljiških knjigah prepisejo na dotične oblasti.

S členom 180 f se daje oblastnim skupščinam na ozemlju bivše Avstro-Ogrske pravica, da bivše deželne zakone, ki ve-

ljajo za njih ozemlje in se nanašajo na posle njih področja, lahko z oblastnimi uredbami spremene, spopolnijo ali razveljavijo, vse pa v mejah ustave in državnih zakonov.

S členom 180 g se finančni minister pooblašča, da lahko določi meje, do katerih smejo iti samoupravna telesa pri uvažanju davkov in predpisavati obliko, kako se smejo predpisavati doklade.

Člen 190 predpisuje, da tuji državljani na noben način ne morejo postati lastniki posestev in tudi ne morejo uporabljati nepremičnin, ki leže na ozemlju kraljevin v razdalji do 50 km od meje oziroma od morske obale, če ne dobe prej dovoljenja od vojnega in od notranjega ministrstva.

SEJA MINISTROV SLS.

Beograd, 17. marca. Včeraj je prišel v Narodno skupščino dr. Korošec. Popoldne je bil prav kratak čas v klubu. Popoldne ob 18. pa je prišel zopet tja in imel sejo tja do večera. Razpravljali so o raznih aktualnih vprašanjih, v prvi vrsti o delu ministrov SLS v posameznih resorih. Ministri so obvestili klub o stanju, ki so ga našli v svojih resorih in o odločitvah, ki jih je treba sprejeti glede na tekoča vprašanja. Šlo je v prvi vrsti za potrebe Slovenije. V političnem oziru je bilo dano dr. Korošcu na prosto, da se sestane z Uzunovićem in da se z njim porazgovori o politični situaciji glede na proračun in na razna druga vprašanja. Nato naj bi SLS sklepala o tendencah, po katerih deluje radikalni center.

IZJAVA ST. RADIČA.

Zagreb, 17. marca. Štefan Radič je sinoči izjavil novinarjem:

Razgovori se z ene ko z druge strani nadaljujejo resno in stvarno. Do ugodne rešitve bo prišlo še pred 1. aprilom. Tokrat gre res za vprašanje notranje graditve države. To je jako važno dejstvo tudi za obstanek radikalne stranke in vseh drugih strank.

Z vseh strani skušajo prepričati vodstvo HSS, da je vstop vseh demokratov v vlado že gotova stvar. Če bi bilo to že tako gotovo, potem se radikalom ne bi bilo treba pogajati z nami, ker bi imeli v parlamentu zanesljivo večino. HSS bo v opoziciji ostala prav tako, kakor dosedaj.

Napačno bi bilo naziranje, da so šli trije člani vodstva HSS v Beograd zato,

nih zavodov, popravite najprej škodo, ki jo je utrpel slovenski narod vsled vaše siepe vdanosti centralizmu, proslavite se najprej sami vsaj z enim res pozitivnim uspehom, potem pa prelivajte krokodilске solze o slabem gospodarstvu drugih magari v potokih in mi ne bomo rekli ne besede.

Dokler pa tega ne storite, pa je za Vas pepelnica, in še Vas bo narod ob volitvah potresel s pepelom!

da stavijo radikalom ultimati. Oni so šli v Beograd kot člani oblastnega odbora, da povedo ministrom, ki imajo s temi stvarmi posla, kako bi bilo treba urediti finančna in druga vprašanja oblasti.

Štefan Radič je sinoči od 8. do pol 10. imel v Glasbenem zavodu pred velikim številom občinstva predavanje o razmerah v Evropi, Aziji in Ameriki.

TURŠKI POSLANIK PRI PERIČU.

Beograd, 17. marca. Včeraj je turški poslanik Hikmedbej posetil našega zunanjega ministra dr. Perića. Njegov poset je v zvezi s pripravami za trgovinska pogajanja med našo državo in Turčijo.

Od drugih diplomatskih posetov je treba zabeležiti tudi poset avstrijskega poslanika Hoffingerja pomočniku zunanjega ministra Jovanu Markoviću.

OBTOŽNICA PROTI MAKSIMOVICU PODPISANA.

Beograd, 17. marca. Včeraj je imela Demokratska zajednica sejo, na kateri je bila podpisana obtožnica proti Boži Maksimoviću. Dan, ko se obtožnica izroči narodni skupščini, še ni določen. Obtožnica je bila poslana vsem opozicijskim poslanskim klubom, da jo podpisajo ali da se o njej izjavijo. Kakor se doznava, so se zastopniki drugih strank v načelu vsi izrekli zato, da se obtožnica sprejme in podpiše. Toda prepuščajo odločitvi svojih klubov, ali bodo obtožnico res tudi podpisali.

ZVEZA NARODOV NE BO INTERVENIRALA NA KITAJSKEM.

Pariz, 17. marca. Odgovarjajoč na neko interpelacijo je Briand izjavil, da Francija ne bo spremenila svojega stališča napram Kitajski. Zveza narodov ne more posredovati med strankama, ki se borita za oblast na Kitajskem, ker je to popolnoma notranja zadeva Kitajske. Prav tako tudi Francija ne more in noče intervenirati. K temu bi bila prisiljena samo tedaj, če bi bilo ogroženo življenje in imetje njenih državljanov.

Seja skupščine.

Beograd, 17. marca. Na popoldanski seji narodne skupščine se je nadaljevala razprava o proračunu notranjega ministrstva. Prvi je govoril Sava Vuletić, ki je grajal sistem nasilja in povdarjal, da mora tak sistem dovesti do brezumnosti. Preje je tak sistem dovedel do državljanske vojne. Govornik se je bavil posebno z razmerami v Crni gori in dejal, da se Crna gora, odkar je prišla v sestav te države, nahaja stalno pod terorjem. V Crni gori postopajo navadni kmetijski srezki pisarji, če se vpišejo v radikalno stranko. Tam je zdaj že cela vojska takih pisarjev.

Za njimi je govoril dr. Stojan Budisavljević. V zelo dolgem govoru je ostro napadal notranjega ministra, s katerim da niti sami radikali niso zadovoljni. Dejal je, da radikali ne puste, da bi se oživile samouprave. Ni res, da bi bila javna varnost dobra.

Tudi dr. Pernar je ostro grajal delovanje notranjega ministra in trdil, da stane sedanja državna uprava državo preko tri milijarde Din. V Hrvatski je posebno slab policijski aparat. Navaja posamezne slučaje. Maksimoviću gre samo za radikalno stranko, oziroma samo za njegove pristaše. Vse drugo pa preganja. Govori nato o strankarstvu g. Maksimovića, ki še do danes desetele dela vseh uradnikov na Hrvatskem ni pravilno razvrstil.

Vojković prav tako graja strankarstvo v notranjem ministertvu. Med njegovim govorom je nastal prepir med dr. Pernarjem in dr. Ivkovićem. V prepri se je zapelo tudi več poslancev HSS in pa radikalov, tako da je predsednik komaj še vzdržal red.

V velikem hrupu je predsednik prekinil sejo in napovedal nadaljevanje seje za petek ob 9. dopoldne.

Beograd, 17. marca. Danes pride na dnevni red v narodni skupščini interpelacija Dušana Živojinovića na vojnega ministra o postopanju vojnega okrožnega poveljstva v Požarevcu. — Debata o proračunu notranjega ministra se bo nadaljevala v petek ali pa že danes popoldne, če bodo interpelacije končane.

KRALJ SE VRNE DANES V BEOGRAD.

Beograd, 17. marca. Kakor se poroča, prispe kraljevska dvojica nekoč ob 8. v Beograd. Z dobro obveščene strani smo doznali, da ostane kralj le malo časa v Beogradu. Odpotoval bo v kratkem v Pariz. Polovanje kralja v Bukarešto in Pariz se spravlja v zvezo z jako važnimi vprašanji zunanje politike.

NOVA AFERA?

Beograd, 17. marca. Te dni so se razširile vesti, da so prišli na sled veliki in senzacionalni volunski aferi. Vse podrobnosti se še čuvajo tajno. O aferi se govori v Beogradu že dva dni. Spravila pa jo je v janost beogradska »Reč«. »Reč« piše, da gre za jako dobro organizirano družbo. Kompromitirane da so ugledne osebe v Beogradu, ki stoje v zvezi z vplivnimi našimi osebnostmi. Družba je volunila v korist neke tuje države.

V enem ali dveh dneh bo preiskava končana ter bodo osumljeni aretirani.

Glede na to vest je politični oddelek uprave mesta Beograda poslal vsem listom najostrejši dementi, v katerem pravi, da so vse te vesti od kraja izmišljene.

Z druge strani zatrjujejo, da ta dementi uprave mesta v tem trenutku odgovarja resnici, ker preiskave v tej aferi ne vodi uprava mesta, temveč neka druga, bolj poklicana oblast.

Dnevne vesti

IN Vendar mora ostati tako!

Našim integralnim Jugoslovenom je ustava svetinja, ki mora večno ostati neizpremenjena, pa naj življenje še tako jasno govori drugače.

En primer, do kakšnih gorostasnosti je pripeljala diktirana razdelitev države.

Otok Krk spada upravno pod Split, sodno pod Sibenik, zdravstveno pod Ljubljano, vojaško pa pod Karlovac in gozdarsko pod Zagreb. Če ima torej kak srečen prebivalec Krka opraviti uradno v več zadevah, gre lahko kar na celo tedensko potovanje in morda bo dovršil svoj posel. In Krk ni osamljen.

Ampak naših integralnih Jugoslovenov to ne briga!

Kaj pa jih sploh briga?

— Akcija za znižanje carine na časopisni papir. Te dni je posetila delegacija lastnikov beograjskih listov predsednika vlade in predsednika finančnega odbora ter zahtevala, da se izpremeni potome posebnega amandmana v finančnem zakonu določanja carinske tarife na uvoz časopisnega papirja. Deputacija je naglašala, da so sedanje carinske postavke nevzdržljive ter jih je treba izpremeniti v interesu novinarstva.

— Zgradba novih železniških prog. Prometno ministristvo je sprejelo v zadnjem času več ponudb za zgradbo novih železniških prog. Ponudbe so prihajale doslej samo iz inozemstva; te dni pa so predložile zagrebške banke ponudbo za zgradbo železnice Bakarski kolodvor—Bakar pristanišče—Kraljevica ladjedelnica. V ministristvu je vzpostavljena komisija, ki bo vse te ponudbe proučila.

— Redukcije v carinski službi. Po naredbi finančnega ministristva je prišla generalna direktorja carin v vsej državi z redukcijo osebja. Doslej je bilo reduciranih okoli 75 uradnikov.

— Sprejem v finančno službo ukinjen. Finančno ministristvo je odredilo, da se za enkrat ne smejo sprejemati v finančno službo, če se kako mesto vsled smrti ali upokojitve izprazni, nobeni novi uradniki.

— Učiteljski kongres. Začetkom meseca avgusta se vrši v Skoplju kongres učiteljev iz vse države.

— Demonstracije brezposelnih v Mostaru. V Mostaru so priredili te dni, prvič po prevratu, brezposelnih demonstracije. Okrog 50 demonstrantov je prišlo v povorki pred mestno hišo. Tam jih je sprejel komisarjev tajnik. Zahtevali so, da jim da mestna občina delo ali pa denarno podporo. Tajnik jim je dal 500 Din ter jim obljubil, da dobe več te dni, ko se vrne komisar. V Mostaru je okoli 2.500 brezposelnih.

— Dijaska banka v Somboru. Dijaki trgovske akademije v Somboru so zapolnili akcijo za ustanovitev dijaške banke. Banka naj bi se imenovala Komers. Delniška glavica naj bi znašala 10.000 Din. Vsi funkcionarji bi bili dijaki. Z banke naj bi bila združena borza, ki bi poslovala vsak teden enkrat in na kateri bi prodajali dijaki delnice svoje banke in druge vrednostne papirje. Cilj banke je, da se nauče dijaki praktičnega trgovskega poslovanja. Avtor ideje je profesor Dušan Popović.

— Gojenje naših kaznilnic. Po uradni statistiki ministristva pravde je znašalo število kaznjencev v vseh kaznilnicah naše države lansko leto 7744. Od teh jih je sedelo v Srbiji: v beograjski kaznilnici 383, v Požarevcu 1247, v Nišu 873, v Skoplju pa 894, na Hrvaškem in v Slavoniji: v Lepoglavi 1129, v Mitrovici 873, v Stari Gradski 671, v Sloveniji: v Mariboru 591, v Bosni in Hercegovini: v Zenici 778. V teh kaznilnicah se pokore samo možakarji, razven tega imamo dve kaznilnici za ženske: v Zagrebu sedi 162 žensk, v Begunjah na Gorenjskem pa 54.

— Podmladek Rdečega Kriza na I. drž. gimnaziji v Ljubljani pripravila uprizaritev Sophoklejeve tragedije kralja Oidipa v prevodu prof. Sovreta. Nastopiti misli dne 2. in 5. aprila t. l. v dramskem gledališču prvič pred dijaštvom, drugič pred širšim občinstvom. Učni načrt za humanistične gimnazije tega ali onega izmed treh mojstrov klasične drame, Aischyla, Sophokla ali Euripida. Letošnji osemolci so si naredili težko, toda lepo nalogo, da pokažejo tudi v javnosti, koliko sadu jim je prišel študij klasične literature, in to s tem, da poskusijo na odrpu po svojih močeh interpretirati eno najgrandioznejših del svetovnega slovestva. Kralj Oidipus je drama tolikih umetniških kvalit, da učinkuje, ako je dobro podana, tudi na modernega človeka z elementarno močjo. V tem in pa v možnosti, da si ustvarijo oni, ki grške drame ne poznajo, kolikor toliko verno sliko o tej najlepši rozgi grške slovestvene umetnosti, je razloga dovolj, da se občinstvo zanima za to prireditel in da se predstave v čim večjem številu udeležijo. Dobra obiska je želeli tudi zato, ker je eventualni čist prebitek namenjen za prispevek počitniškim kolonijam, da utegnejo tudi manj premožni dijaki prebiti v naravi kak teden počitnic in si utrditi zdravje. Natančneje o prireditvi se bo po lepkih in po časopisih pravočasno objavilo.

— Finančna delegacija uradno objavlja, da izide v Uradnem listu štev. 30 z dne 18. marca t. l. statistika avtonomnih doklad k direktornim davkom za leto 1926. Iz te statistike so razvidni posameznim avtonomnim zastopom za leto 1926 odobreni odstotki in na podlagi teh tudi predpisani zneski doklad. Avtonomne doklade se odmerjajo na podlagi čistega predpisa dokladam podvrženih direktornih davkov brez vsakih državnih pribitkov. Za leto 1926 je znašala za vso Slovenijo odmerena osnova za avtonomne doklade (= državni davek) 174 milijone Din, celokupen predpis doklad od te osnove pa 435

milij. Din. Skupno z naknadnimi predpisi za prejšnja leta je v letu 1926 znašala odmerena osnova 18.354.500 Din in je bilo v tem letu predpisanih doklad vsega skupaj Din 45.541.300.

— Otvoritev brzojava pri pošti Dvor. Dne 9. marca t. l. je bila pri pošti Dvor otvorjena brzojavna postaja.

— Zdravstveno stanje španskega kralja se je znatno izboljšalo. Po mnenju zdravnikov bo kralj okoli 20. t. m. že lahko odpotoval v Seviljo na daljši oddih.

— Izpremembe v državni službi. Premešeni so: vladna tajnika dr. Janko Šiška iz Kočevja v Krško, dr. Tine Čuš iz Krškega v Kočevje, gozdarski nadinženjer Franc Miklavč od gozdne uprave v Kranjski gori h gozdni upravi na Bledu ter Veterinar Vojteh Hrabalek iz Kočevja v Celje. Upokojena sta Franc Avčin, šef geometer agrarnih operacij v Mariboru ter Anton Gustin, arhivski uradnik pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani.

— Višjemu inspektorju v. p. J. Ružičku, častnemu predsedniku Čsl. Obce v Ljubljani, zaslužnemu delavcu na polju vzajemnosti in bratskih odnosov, je g. prezident češkoslovaške republike, v priznanje njegovih odličnih zaslug, podelil odlikovanje reda bellega leva IV. razreda.

— Ciril in Metodova proslava na Slovenskem. »Lidove List« poročajo, da pride meseca avgusta ob priliki proslave 1100 letnice slovanskih apostolov Cirila in Metoda v Velehrad deputacija jugoslovenskih katolikov. Deputacija obišče vsa večja mesta ter bo povsodi slovesno sprejeta.

— Avstrija pred novimi stavkami. Iz Dunaja poročajo: Avstrijski državni uslužbenci zahtevajo zopet zvišanje plač. Za slučaj, da kompetentni faktorji njihovim zahtevam ne ugodijo, agitirajo državni uslužbenci za stavko. Pravtako se je pojavil med poljedelskimi delavci močan pokret za stavko. Delavci zahtevajo, da se jim izenačijo mezde z mezdami delavcev v Nemčiji in da se prepove češkoslovaškim sezonskim delavcem delo v Avstriji.

— Špijonska afera v Beogradu. Beograjska policija je prišla na sled tolpi špiinov, ki so vohunili v prilog Italije in Madjarske. Podrobnosti so še tajne.

— Streljanje na beograjskih ulicah. Te dni je prišlo na Veliki pijaci v Beogradu do razburljivih prizorov. Zjutraj, ko so prihajale od vseh strani pridne gospodinjke nakupovat živila, so jele zvižgati kroglice nad njihovimi glavami. Predno so se šle prav zavlede, so zagledale mladega moža v arestantski obleki, ki je tekkel čim najhitreje so ga nesle noge, za njim pa so dirkali žandarji, ki so se od časa do časa ustavili ter streljali za njim kot v vojski. Med občinstvom je nastala razumljiva panika in ljudje so se razpršili v divjem diru na vse strani, tako da je bil trg v par minutah prazen. Medtem je izginil preganjani v Mišićevo ulico. Orožniki so mu preklinjali v galopu sledili. Že se je zdelo, da se bo možakarju posrečilo pobegniti. Nenadoma pa se mu je vrgel nasproti neki branjevec. Od orožnikov preganjani dečko se je spustil z njim v rokooborbo, v kateri pa je podlegel. Med tem so ga dohiteli orožniki, ki so ga aretirali. Pozneje se je izkazalo, da je bil bronzogi preganjanec znani pustolovec Grgorje Belimarović, ki je pobegnil na doselej še nepojasnjen način iz zapor.

— Žena, ki je svojega moža že devetnajstkrat zapustila. Neki zagrebški železniški uradnik je prijavil te dni, da mu je njegova žena pravkar že 19-č pobeignila. To pot je vzela seboj več obleke in raznih drugih stvari, medtem 14 oljnatih slik. Nesrečni mož domneva, da se je nastanila dezerterka, kot navadno, tudi to pot pri svoji materi. Prosil je, da naj jo policija pregovori, da se zopet vrne, če pa tega ne bi hotela, naj pošlje vsaj slike nazaj, ker so vse njegovo lastno-ročno delo.

— Kako je padlo 6 milijonov državnega denarja v vodo. Te dni se vrši pred državnim svetom v Beogradu proces radi bakrske obale, ki se je zrušila, kot smo poročali, meseca februarja 1924, dva dni po dovršenih delih v morje. Škoda znaša okoli 6 milijonov dinarjev. Na zatožni klopi sede šef pomorske oblasti Branić, načelnik oddelka pomorskega prometa Birač, šef gradbene direkcije pomorske oblasti na Sušaku Burgolić in načelnik oddelka gradnje in vzdrževanja objektov dr. Linardović. Obtožnica trdi, da je prišlo do nesreče, ker je bil izdelan načrt zelo zanikarno, ne da bi bil teren proučen. Sodba bo izrečena najbrže danes.

— Pomiloščenje falzifikatorjev Windischgratza in Nadossyja. Iz Budimpešte poročajo: »Montag Morgenblatt« poroča, da je izvedel iz kompetentnih virov, da je poslala kabinetsna pisarna prošnjo za pomiloščenje princa Windischgratza in policijskega šefa Nadossyja justičnemu ministristvu v izjavo. Iz dobro informiranih krogov se baje poroča, da utegneta biti falzifikatorja za Veliko noč pomiloščena.

— Krav hoi med delavci in policijo. Kot poročajo iz Londona, je prišlo v Singaporeu do krvavega spopada med delavci in policijo. Delavci so hoteli navaliti na policijsko poslopje. Ker se niso hoteli odstraniti, je oddala policija nanje par salv. 15 demonstrantov je bilo ubitih, nad 40 pa težko ranjenih.

— Velika knjeginja Anastazija. Skrivnost navodne hčerke zadnjega ruskega carja, o kateri so po vsem svetu toliko pisali, je pojasnjena. Nepobitno je dokazano, da gošpa Čajkovskaja ni identična z veliko knjeginjo Anastazijo, temveč je samo prefrignata pustolovka.

— Senzacionalen škandal v Budimpešti. Budimpeštanska policija je razkrila te dni veliko korupcijsko afero, v katero je zapletenih okoli 100 oseb. Doslej je aretiranih 20 oseb, med njimi 18 odvetnikov in sodni

zdravnik dr. Nagy, njegova soproga in njegov sin. Dr. Nagy je delil z advokati njihove honorarje ter izdajal nato svoja izvedeniška mnenja v njihovo korist. Pričakujejo se nadaljne aretacije.

— Mazač povzročil smrt svojega »pacienta«. V Bozen-u je bil te dni aretirani neki mazač, ki se je izdajal za zdravnika ter povzročil smrt enega svojih pacientov. Nabavil si je namreč električen aparat, ki ga je preizkusil na težko bolnem »pacientu«. Bolnik je par ur po elektriziranju izdihnil.

— Slepec in otrok na električnem stolu. Te dni so spremili v newyorški državni ječi na električni stol nekega fizično in psihično popolnoma zlomljenega moža. 52 letni M. Corvan je bil obsojen na smrt radi umora 17 letne deklice Edith Burton, ki so jo našli v njegovem stanovanju mrtvo s strelom v srcu. Corvan je sicer trdil, da je izvršila deklica samomor, nakar si je pognal tudi on kroglo v glavo, vled česar je ostelpe, vendar pa njegov zagovor ni držal in obsojen je bil na smrt. Mož je bil popolnoma slep, razven tega pa naglušen. Zadnje dni pred eksekucijo ni zavžil ničesar. Njegov paznik je izjavil, da je prepričan, da je bil Corvan obsojen po nedolžnem. — Najmlajši kandidat za električni stol v Singingu je — če ameriški listi njegove mladosti ne pretiravajo — 12 letni Mike Ponkrashaw. Fanta so spravili na stranpota kriminalni romani in kino. Hrepeneč po razburljivem avanturističnem doživljanju je begal po newyorških ulicah ter premišljeval, kaj bi učinil. Nenadoma mu je padlo v glavo, da je stopil v neko trgovino, zahteval usnajat pas ter prodajalca, medtem ko je ta pas iskal, ustrelil. Ameriško javno mnenje zahteva sprčo množičih se zločinov mladoletnih, da se obsodi Mike na smrt.

— Velika poneverba. Iz Rima poročajo: Glavni poštni blagajnik v Parmi je poneveril skupno z enim od svojih uradnikov 4 milijone lir. S poneverjenim denarjem je zgradil celo kolonijo vil. Bil je aretirani.

— Najdba obrskega groba pri Sopronju. V bližini Sopronja so izkopali obrski grob. V grobu so našli zlato škrajno in zlate uhanke, s karakterističnim obrskim pokumescem in biseri. V bližini groba so našli več okostnjakov z zapetnicami od brona. Strokovnjaki trdijo, da je grob iz II. stoletja pred Kristusovim rojstvom.

— Dejanski protest zoper novo moško modo. V Bukarešti je prišlo te dni do demonstracije zoper novo moško modo. Na promenade se je pojavil mlad gizdalni, oblečen po najnovejši modi, v takozvani charleston-obleki, z monokljem v očesu. Široke hlače in mali klobuček, ki mu je čepel na glavi, je občinstvo razburilo. Ljudje so mladeniča napadli, pošteno našeškali ter mu strgali vso obleko s telesa. S težavo ga je rešil končno vsega pretepenega iz rok razjarjenega občinstva neki policijski agent.

— Nova knjiga. Izšlo je v drugi izdaji Cerkevno pravo prof. Kušeka pod naslovom: Cerkevno pravo katoliške cerkve s posebnim ozirom na razmere v kraljevini SHS z dodatkom: Pregled virov, ustavnih in upravnih načel cerkvenega prava pravoslavne cerkve. Strani XVI. in 695. Založila juridična fakulteta v Ljubljani. Cena za broš. izvod 135 Din, za lično v polplatno vezan 150 Din. Dobi se od 21. marca dalje na dekanatu juridične fakultete in v vseh knjigarnah. Avtor ne podaja samo avtonomnega cerkvenega prava ampak razpravlja tudi vse aktualne probleme, ki čakajo na končno ureditev med cerkvi in državo. Zato bo knjiga teoriji in praksi dobro došla.

Ljubljana.

— Oddaja zidarskih in betonskih del. Mestni magistrat razpisuje oddajo zidarskih in betonskih del za napravo skladišča za premog v mestni klavnic. Vsi razpisani podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu. Šolski drevored št. 2/II. Ponudbe je vložiti najkasneje do 26. marca 1927 popoldne v podpisnem uradu.

— Predavanje v »Pravniku«. V četrtek, dne 17. marca t. l. ob 6. uri popoldne bo na sodišču, soba štev. 79 četrto predavanje, ki mu je predmet osnutek novega avtorskega zakona. Predaval bo g. univ. prof. dr. Stanko Lapajne: »Trajanje avtorskih pravic. Civilna zaštita. Prehodne in sklepne določbe«. To predavanje bo obenem zaključno predavanje o tem predmetu. Glede na važnost novega zakona je želeli diskusije, ki naj bi se udeležili tudi književniki, likovni in glasbeni umetniki. Zato so na predavanje vabljeni vsi, ki se za ta predmet zanimajo.

— Občni zbor Vodnikov družbe v Ljubljani se vrši dne 2. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih Zveze kulturnih društev, Ljubljana, Kazino II. nadst. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Določitev letnine za leto 1927 in 1928. 3. Računski zaključek za leto 1926. 4. Proračun za leto 1927. 5. Književni program za leto 1927. 6. Nadomestne volitve. 7. Samostojni predlogi. 8. Slučajnosti. K občnemu zboru se vabijo vsi člani družbe. — Odbor.

— Društveni sestanek »Svete vojske« in dramatičnega odseka se vrši v četrtek 17. t. m. ob 8. uri zvečer v glasbeni sobi moškega učiteljskega. Dnevni red: 1. Mirko Kunčič: Veriga moderne dobe. Satira. 2. Gustav Strniša: V cerkvi. Recitira g. Rovanova. 3. Ali je alkoholizem vzrok ali posledica socialne bede? Predava g. Lindič. — Po predavanju debata. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za trenost in socialna vprašanja!

— Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da morajo biti trgovine v soboto 19. t. m. na praznik Sv. Jožefa celi dan zaprte. — Načelstvo.

— Javno predavanje društva »Atena« se vrši 17. t. m. od 6. do 7. ure zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Ciklus: »Zdravstvo«. Tema: Odpadki in smeti, predava obl. ref. g. dr. Mayer.

— Popravek. Poročali smo, da je neki Stanko ukradel hčerki lastnika kina »Ideal« gđ. Heli Kokaljevi 1000 Din. Stanko je bil po krivem osumljen in aretirani ter je že

izpuščen iz zaporov na prosto. S tem popravljamo tudi mi napravljeno mu krivico.

— Akademik Ivo Grahor predava v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. uri popoldne v Mestnem domu o temi »Kitajci in Evropejci«. Vstopnine ni.

Maribor.

m— K koncertu Glasbene Matice. Glasbeni Matici se je posrečilo za orkester pridobiti tudi priznane violinsko-virtuozinjo g. F. Brandlovo. Pri nobenem Maticinem koncertu še ni nastopilo toliko prvovrstnih solistov kot pri IX. simfoniji. Gospe Zikova in Pospišilova še sploh niste nastopili v Mariboru, g. J. Križaj pa je znan že po svojem krasnem glasu iz »Letnih časov«. Tudi g. Burja je že mnogokrat dokazal svoje pevске vrline. Že iz teh dejstev je razvidno, da bo prireditel res nekaj klasičnega. Pred obema koncertoma ima g. Arnuš slavnosti primeren kratek nagovor. V Ljubljani sta bila že dva koncerta IX. simfonije razprodana. Bo tudi Maribor znal ceniti to redko prireditel.

m— »Od Odeše do Solunac« — doživljaji dobrovoljca. To zanimivo predavanje nadučitelja legijonarja Rozbanda iz Limbuša priredi prosvetni odsek studenskega »Sokolac« v četrtek 17. marca ob 19. uri v Sokolskem domu v Studencih. Ker so taka predavanja redka in baš ob 10-letnici dobrovoljskega pokreta aktualna, se vabijo vsi mariborski narodniki. Vstop vsakemu prijatelju Sokola prost!

II. POPRAVEK K NOVEMU TELEFONSKEMU IMENIKU.

Poštna direkcija je izdala potem, ko je bil nov imenik ljubljanskim naročnikom že razposlan še II. popravek. Vsi tisti ljubljanski naročniki, ki so prejeli imenik brezplačno, dobe za vsak izvod tudi »Popravek« brezplačno.

»Popravek« se dobiva na glavni pošti (javna telefonska govorilnica), kjer naj ga naročniki prevzemajo.

Drugim izvidom je popravek že priložen.

IZ POROČILA SOCIALNO-POLITIČNE UPRAVE MARIBORSKE MESTNE OBČINE ZA LETO 1926.

Dne 21. septembra 1924 izvoljeni mariborski občinski svet je smatral med prvimi potrebami občinske uprave preurediti in zboljšati dotodanjo mestno ubožno skrbstvo tako, da se bo le-to prilagodilo kolikor mogoče obliki in zahtevi moderne socialne politike. — Umevno, da se je zavedal občinski svet takoj spočetka velikih težkoč in nezadostnih sredstev pri tem svojem delu, zlasti, ker je država kazala vedno manj zmisla za pravilno rešitev vseh teh perečih vprašanj. Vendar občinski svet je šel z ljubeznijo na delo in prelozil z dosedanjim načinom občinskega ubožnega skrbstva s tem, da je v seji dne 5. maja 1925 sprejel po občinskem svetniku Jožetu Stabeju predlagani »Pravilnik socialno-politične uprave mariborske mestne občine«. Pravilnik, kakor ga je sprejela mariborska mestna občina, ima tudi mestna občina ljubljanska, po katerem vzorcu je bil prirejen in preurejen. Ustanovljen je bil samostojen socialno-politični urad in nastavljen poseben uradnik, ki mu pa pomaga v njegovih poslih še uradništvo mestnega gospodarskega urada, dokler se oba urada ne ločita v povsem samostojni edinici. Nadaljnje delo se je vršilo in se izpopolnjuje še naprej v zmislu obhiti določil pravilnika, ki porazdeljuje socialno-politična dela mariborske mestne občine na pet panog in sicer:

1. Ubožne zadeve, 2. Mladinska oskrba, 3. Delavsko skrbstvo, 4. Stanovanjske zadeve, 5. Pravovarstvene in posredovalne zadeve.

I. Ubožne zadeve.

Mestna občina ima ubožni svet, ki mu načeljuje vsakokratni župan. Sedanji ubožni svet ima skupaj 23 članov, ki so vzeti iz vseh stanov mestnega prebivalstva.

V letu 1926 je bilo izplačanih odraslim ubožcem Din 176.635/77 stalnih mesečnih podpor, v katerem znesku seve niso vsote one podpore za otroke, ki so izkazane posebej. Poleg teh podpor je bilo izplačanih še mesečno po 15 nadarbinarjem po 150 Din podpore in letno 2 sežnja drv. Skupno je prejelo 31. decembra 1926 naslednje število odraslih mesečno podporo od mariborske mestne občine: 248 oseb po Din 50, 58 oseb po Din 80, 7 oseb po Din 100, 1 oseba po Din 150, 1 oseba po Din 300. Poleg rednih mesečnih podpor dobijo ubožci vsak letno še po Din 50 za drva, v nujnih slučajih pa tudi poleg vsega še izredne podpore. Nadalje imajo tudi vsi mestni ubogi brezplačno zdravniško oskrbo.

Pri tem se ugotavlja, da se pri ubožni oskrbi čutijo vedno bolj posledice vojne. Vsled slabe prehrane in drugih okolnosti je začela pri mnogih popuščati odporna življenska sila, vzroke obubožanja pa je pripisovati večinoma onemoglosti, boleznim, zlasti pa izgubi rednika. Od vseh ubožnih oskrbovancev je nekako 60% vdov in samice, zlasti služkinje, ki so postale revne vsled padca valute in krize na denarnem trgu, s čimer so izgubile svoje dolgoletne težke prislužbene prihranke. Opaža se tudi, da se siromašni sloji prizadevajo pridobiti domovinstvo v mesni občini. Komaj pa prejmejo domovinski list, že padejo v breme mestni občini, posebno, ker se branijo iti na deželo, ker je tam oskrba ubožcev zelo slaba. Redki so slučajji, da je mogoče doseči za reveže, ki niso v mesto pristojni, podpore od domače občine, ki se jih skuša ako le mogoče, rešiti s tem, da osporava njih domovinstvo. Celo v nujnih slučajih se upirajo prevzemu ubožcev prav do zadnjega.

Prosjačenje v mestu, ki je sicer prepovedano, a se tozadevni predpisi premalo ali pa sploh ne izvajajo, se izvršuje po največ po prosilcih, ki niso pristojni v mestno občino.

To prosjačenje je predvsem posledica že omenjene nezadostne ubožne oskrbe v podeželskih občinah. Mesno prebivalstvo pa je na ta način prizadeto.

Prosveta.

GLASBENA MATICA V LJUBLJANI IN BEETHOVNOV KONCERT.

Od odbora Glasbene Matice v Ljubljani smo prejeli s prošnjo, da priobčimo, sledeče pojasnilo:

Z ozirom na notico g. dr. Vurnika v sobotnem »Slovenec« in oziroma na govorice, ki krožijo glede sodelovanja Glasbene Matice pri dr. Cerinovem koncertu pojasnjujemo sledeče: Glasbena Matica je bila povabljena tako od Podsaveza Muzičarjev kakor od dr. Cerina, da sodeluje pri izvedbi Beethovnov IX. simfonije. Zato je sklenila v svoji seji, dne 3. decembra, da se obema povabiloma odzove in naslovila naslednji dan na dr. Cerina pismo sledeče vsebine: »Blagorodni gospod dr. Josip Cerin, višji kapelnik, Ljubljana. — Z ozirom na Vašo željo, izrečeno predsedniku pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani g. Silvanu Pečenku, je sklenil odbor Glasbene Matice v Ljubljani v svoji seji dne 3. t. m., da se radevolje odzove Vašemu povabilu glede skupnega izvajanja IX. Beethovnov simfonije in izjavlja, da bo sodeloval na tem slavnostnem koncertu celotni pevski zbor in po potrebi tudi del orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani. Odbor sprejema pogoje skupne prireditve ter Vas le prosi, da se ti pogoji stilizirajo v pismen dogovor ki bo po medsebojnem podpisu obvezen za oba sodelujoča faktorja. Obenem Vas pa odbor vlijudno obvešča, da se je odzval tudi vabilu Podsaveza muzičarjev v Ljubljani in da sodeluje s svojim pevskim zborom tudi pri tem izvajanju IX. simfonije. — Z odličnim spoštovanjem! Za odbor Glasbene Matice: dr. Ravnihar. A. Lovše.«

Dr. Cerin je takrat določil, da bo njegov koncert 26. marca. Ker pa je bil odbor obveščen, da bo koncert Podsaveza že 7. marca, mu je to tudi v uradnem pismu z dne 20. decembra 1926, štev. 268 sporočil: »Velečeni gospod doktor! Glasbena Matica je bila obveščena od predsedstva Saveza muzičarjev, podsavez Ljubljana, da se vrši koncert IX. Beethovnov simfonije dne 7. marca 1927. V smislu sklepa odbora Glasbene

Matice sodeluje pevski zbor tudi na tem koncertu. Vlijudno Vas prosimo, da vzamete to na znanje, ter beležite z odličnim spoštovanjem! Za odbor: A. Lovše.«

Nato pa je dobila Glasbena Matica sledeči odgovor: »Ljubljana, 22. decembra 1926: Glasbena Matica v Ljubljani. Na Vaš cenjen dopis od 20. o. m. obavljamo, da vlijudno, da Muzika Dravske Divizijske oblasti pri likom izvajanja IX. Beethovnov simfonije ne reflektira na sodelovanje pevskega zbora je »Glasbene Matice«. Izvolite ovo primiti na znanje. Za Muziku Dravske Divizijske oblasti: Viši Kapelnik: dr. Jos. Cerina.«

Navzlic temu je ugodila Glasbena Matica s svojim dopisom dne 13. januarja 1927, štev. 350 dr. Josipu Cerinu in sicer: »Velečeni gospod dr. Josip Cerin, višji kapelnik, Ljubljana. Z ozirom na cenjeno pismo glede materijala za IX. Beethovnov simfonijo, Vam vlijudno sporočam, da je pripravljen za vas v matici pisarni materijal za godalni orkester in to v dovolnem številu. Dvojnikov za les in pinala ni v arhivu. Razpoložljivi materijal Vam je vsak dan na razpolago. Z odličnim spoštovanjem: Za odbor Glasbene Matice.«

K sklepu konstatiramo le to, da sodeluje na sobotnem koncertu orkestralno društvo Glasbene Matice, da se rabi pri tem koncertu del Matičnega orkestralnega materijala. Iz tega in zgoraj navedenega je jasno razvidno, da ne more biti govora o kakem nasprotju s strani Glasbene Matice, zlasti še, ker je njena koncertna poslovalnica prevzela tudi celoten aranžma in predprodajo tega koncerta.

Dr. Ravnihar V.
predsednik.

A. Lovše
tajnik.

ŠAHOVSKI TURNIR V NEW-YORKU.

S pričetkom četrtega in zadnjega turnusa je stopil veliki šahovski turnir v New Yorku v zadnji štadij. Medtem ko pride drugje navadno odločitev šele v zadnjih rundah, je usoda prve nagrade v New Yorku, kolikor more človek sploh še sklepati, že odločena. Capablanca, ki je vodil že od starta in ki je mogel dobiti od 15 partij 11 točk, vodi sedaj s tremi točkami pred Aljehinom. Dosedaj ga ni premagal še noben njegovih konkurentov in verjetnost, da ujame kdo v

naslednjih petih rundah svetovnega mojstra, pa je enaka ničli.

Svetovni mojster je v tem turnirju dokazal, da predstavlja poseben razred, kamor spada samo še dr. Lasker. Njegove partije so v zamislu brez napak; vena Capablanca pa ni v sijajni kombinaciji, temveč v neizgledni tehniki, da izrabí slabo nasprotnikovo potezo do njegovega popolnega poraza. Ako ima drugo potezo, si zna v izenačevalni srednji igri priložiti premoe in si s sistematičnim prisilom zgraditi ugodno pozicijo, katere likvidacija je samo še stvar tehnike. V sedanjem turnirju pa je pokazal Capablanca še briljantne kombinacije so celo znane, ne more proti velikim karin, na venko veselje galerije kibicov, razžene nasprotnikovo pozicijo v zrak, mesto, da ga pozasi davi. Niemcovič in Marshall sta v New Yorku njegova najboljša »kundaita«. Ismotoska poučenost in tesnoba, s katero igrajo vele mojstri proti Capablanci, nista, kar je umevno, nič čudnega. Aljehin in Vidmar sta se v zadnjih rundah popravila, medtem ko je Niemcovič po ostrem spurtno vidno utrujen in pada. Nevarni napadalec Spielmann zahteva previdnosti pri igri in Marshall, katerega »stepljive« kombinacije so zelo znane, ne more priti velikim kanonom tudi s še tako računiranimi pastmi ničesar opraviti.

Turnir, ki se vrši v uglednem Manhattan Square hotelu, pomenja v New Yorku pravo senzacijo. Mnogo prej, predno se prične igra, je turnirska soba napolnjena kibicov, medtem ko so šahovski mojstri zbrani v jedilnici. Navadno sedi vsak sam zase in študira med jedjo na žepnem šahu, da še v zadnji uri preišče kako varianta. Ze čas med kosilom je značilen za splošno napetost, ki raste do 2. ure popoldne, ko pozvoni k igri. Prične se marsi gladjatorjev. Dolgi Amerikane Marshall odhití z ogromnimi koraki do svoje mize, za njim caplja bojazljivo Spielmann in medtem, ko pripoveduje dr. Vidmar iz svoje zaloge eno svojih najnovjših evropskih šal, pripleše vitki in elegantni Rus Aljehin v kordon. Sedaj se prikaže Niemcovič, ki izgleda ravnokot divje, kakor raztreseno, in se vsede nasproti Vidmarju. Stara dva nasprotnika, ki sta že mnogokrat »presleparila« drug drugega, se pozdravita na kratko in formalno. Partije so v teku, le Capablanca še ni, Aljehin pa gleda nervozno na prazen sedež pred seboj.

Toda že se prikaže mlad mož »zvezdac« turnirja prihaja. Obdaja ga vedno večje spremstvo. Ima vitko, močno postavo, je napol južnjak, napol Evropejec, hladen in umerjen, na obrazu se mu zrcali nepremagljivi mir. Vodja turnirja, madžarski velemojster Maroczy še enkrat preizkusi ure, občinstvo se drena k mizi, kjer igra svetovni mojster in ljubljeneček žensk. Med partijo ne spregovorita med seboj niti besede. Capablanca igra nenavadno hitro in ne pride nikoli v časovno zadrego; ko napravi potezo, navadno takoj vstane in se spreha v krogu. Ko pride k deski, hitro pregleda situacijo in takoj zopet potegne. In medtem ko je dvojica Spielmann in Marshall zdvijala ne samo na deski, temveč tudi v kretnjah, medtem ko grabi Niemcovič z nervoznimi prsti svojo redko grivo in spušta Vidmar previdno cigaretni dim predse, da ne bi motil nasprotnika, sedi Aljehin sklonjen nad desko in stiska v enaj rokci cigareto. Z drugo pa si grabi in suka kodre na glavi. Senor Capablanca, ki lahko po pravici reče: »To je moj turnir!«, se pa spreha okoli.

Iz »N. W. Journal«.

V torek se je odigralo XVI. kolo. Partiji Spielmann-dr. Vidmar in Niemcovič-Aljehin sta končali remis, partija Marshall-Capablanca pa s porazom Marshalla.

Stanje po XVI. kolu. Capablanca 12, Aljehin 8½, Vidmar in Niemcovič po 8, Spielmann 6, Marshall 5.

BORZE

dne 16. marca.

Zagreb. D e v i z e : Dunaj izplačilo 800.2 do 8003.2, Berlin izplačilo 1350—1353, Budimpešta izplačilo 993.5—996.5, Italija izplačilo 257.72—259.72, London izplačilo 276—276.8, New York ček 56.75—56.95, Praga izplačilo 168.3—169.1, Svica izplačilo 1094—1097.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 123.35, New York 519.75, London 25.23125, Pariz 20.345, Milan 23.55, Praga 15.39, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.125, Sofija 3.75, Varšava 58, Dunaj 73.1375.

ZA KRATEK ČAS.

Papanov parfüm. Mamico je bolel želodec, zato je izpila kozareček konjaka. Ko je položila kmalu nato svoje dake v posteljo, jo je vprašal otrok: »Mamica, kako to, da dišiš danes po papanovem parfümu?«

Aleksander Engel:

Teden sreče.

»Odpri oči imam, drago dete. Meni ne uide nič. Vem, da ta avto ni vaš in da ste šoferja najeli za potovanje na Dunaju, vem tudi, da ne morete več poravnati svojih hotelskih dolgov, in da ne morete ostati tu niti dan več, če se ne najde kdo, ki bi vam izkazal radi vaših, res lepih oči svoje usluge. Bodimo vendar odkriti. Zakaj ne bi bil to jaz? Ne delajte ogorčenega lica. Pri meni vam tega ni treba. Vem, da ste s to neumnostjo napravili svoj prvi poizkus. Toda vi niste rojeni za pustolovko. Kratko in malo, pripravljen sem, da vas ne rešim samo tu iz zadrege, temveč, da vas resnično poročim. V vas sem se namreč prav pošteno zaželebal.

V tem tonu je nadaljeval. Loti ga je najprej pogledala, nato pa so se njene prestrašene otroške oči krčevito uprle v hrbet šoferja Fredyja, kakor da pričakuje od tega pomoči iz strašne situacije. In res se je pri zadnjih besedah industrijalca avto ustavil, iz njega pa je popolnoma mirno in ravnodušno stopil od volana šofer Fredy, odprl vrata, nprzlo pogledal veleindustrijalca Berna Wolfratha in dejal:

»Izstopite!«

Bilo je na odprti cesti med Ventimiglio in Bordighero. Industrijalec se je dvignil z vso svojo težo in zatulil:

»Kaj i driznete, vi tepec?«

»Izstopite!« mirno ponovi šofer Fredy in ne odvrne pogleda od moža.

Veleindustrijalec ni vedel, kako je prišlo do tega. Ta odločni šoferjev obraz in navidezno mirno ob telesu viseča, lahno skršena desna pest, potem ta odlična sportska postava in razen tega še te oči poznavalca ljudi? Poznavalci ljudi pa so v pravem trenutku vsega zmožni. In kako je ta šofer odločno gledal? Ne da bi vedel, kako je gospod Bernd Wolfrath iz Düsseldorfa stopil z avta in stal na deželni cesti. Šofer Fredy je stopil zopet v avto, se vsedel na svoj prostor k volanu, — kratek sunek — in avto je počasi zvrčal dalje.

Industrijalec se je podal peš v Mentone. Naenkrat se je udaril in si dejal: »Tepec sem! Vrag me naj vzame, če je ta človek šofer. Navaden komplic prevečane pustolovke! In Bernd Wolfrath je sklenil, da čimprej odide iz Nizze, kajti že prevečkrat so ga videli v družini mlade deklice in če pride sedaj do škandala...?

XII.

Tik pred Bordighero je Fredy ustavil avto. Dražestna Loti je sedela vsa tiha in potrla v vozu. Fredy jo je vprašal:

»Ali hočete res v Bordighero?«

»Ne vem,« odvrne tiho.

»Torej kam?«

»Kakor hočete vi.« Ljubki Loti je bilo vseeno, kam. Bilo ji je hudo, kajti njena sreča je bila zelo zamegljena. Res so bili trije tedni mesto enega, toda če je natančno premislila, niso prinesli tega, kar je upala. Može pa je bilo še več? Čutila je sladko tesnobo, ko se je mož pri volanu obrnil do nje, ji pogledal v obraz in ji dejal:

»Ali se hočete vrniti na Dunaj?«

»Saj se ne moremo? Kaj pa dolgovi v notelu?«

»To se bo že uredilo. Če želite, govoriva o stvari takoj.«

In zavil je z avtom do roba ceste, pomagala Loti iz avta in ji pripravil na trati pod palmami prostor, kamor se je vsedla. Nato ji je ponudil iz elegantne zajutrkovalne kasete nekaj sandvičev ter kozarec pristnega sekta. Loti se je tako razburila nad industrijalčevu drznostjo, da je postala lačna in se je zato zahvalila Fredyju z dražestnim nasmehom. V bližini tega moža je bila na-

enkrat v zadregi. Fredy se je spoštljivo vssedel na bližnji cestni kanton.

»Čujte, gospodična. Vem, kdo ste. Bila ste prodajalka v cvetličarni. Prišli ste, kako, je postranska stvar, do denarja in ste hoteli sedaj življenje uživati v polni meri. Kaj je iz tega nastalo, veste: hotelski dolgovi, moške nesramnosti in tako dalje. Da ste bili te tri tedne res srečni, vendar ne morete trditi?«

»Tega ste krivi vi,« odvrne takoj Loti.

»Seveda. Nisem tudi drugače pričakoval,« odvrne Fredy. »Toda naj vam rečem, kaj bi se morali naučiti iz vse stvari. Spoznati bi morali, da se ne da kupiti ne osem dni, ne pet, ne dve, da niti ena sekunda ne srečo. Pri teh kupčijah smo vse preveč odvisni od drugih ljudi. Edina sreča, ki si jo moremo priboriti, je v nas samih.«

Loti ga pogleda s svojimi velikimi očmi.

»Vi ste vendar cel filozof,« pravi vsa presenečena.

»Jaz sem šofer,« odvrne trdovratno skrivnostni človek. Nato nadaljuje: »Denar, ki sem ga pričakoval, ni dospel. Morava pa najkasneje jutri oditi, seveda morava poprej še plačati najne dolgove, če ne, nama pride policija na vrat.«

(Dalje prih.)

OBČNI ZBOR

Vodilnike družbe v Ljubljani

se vrši dne 2. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih Zveze kulturnih društev, Ljubljana, Kazino II. nadst

DNEVNI RED:

1. Poročilo odbora.
2. Določitev letnine za l. 1927 in 1926.
3. Računski zaključek za leto 1926.
4. Proračun za leto 1927.
5. Književni program za leto 1927.
6. Nadomestne volitve.
7. Samostojni predlogi.
8. Služajnosti.

K občnemu zboru se vabijo vsi člani družbe.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Gosposvetka c 2.

Šivalni stroji

izboru kontrukcija in elegantna i vsi ev iz lastne tovarne. 15-letna paron cija. V z n j se poučuje pri nakupu bre/pla/no. Pisalni stroji »ADLER«. Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Kayser, Styria Waffner (Oržno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli oies in šivalnih s rojev. Daje se tudi na croke! Cenik franko in zastoji.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 60 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Premog - čebin
Woltera 1/II. - Telef. 55

Oglašujte v

Narodnem Dnevniku.

Lesni

strokovnjak

starejši, neoženjen, prvovrstna moč, z večletno prakso in prvovrstnimi izpričevanji, z znanjem slovenskega, nemškega in delno italijanskega jezika, želi premeniti službo le k večji lesni industriji. Gre najraje na skladišča ali pa v gozdove. Cenjene ponudbe na upravo lista pod značko »Vesten in marljiv strokovnjak«.

Najboljši šivalni stroj in kolo

je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opre mah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Punk v vezanju b. izplačen.

Večletnagarancija

Delavnica za popravila.

Malo cene, tudi na obroče.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

